178

СТРОГО СЕКРЕТНО

М.В.Р.
ПЪРВО ГЛАВНО
УПРАВЛЕНИЕ—ДС
гр. София
Рег. № 10631
6. 6. 79 г.

ФОРМИ И МЕТОДИ НА РАБОТА

ИЗПОЛЗВАНЕТО НА АГЕНТУРА ЗА ВЛИЯНИЕ

Беседа с др. В.П.Иванов на 25.IV.1979 г.

В онези страни, където съветското разузнаване разполага с агентура за влияние, там работата върви по-добре и има по-големи резултати. Може да се провеждат мероприятия и без агентура за влияние. Но ако трябва да се решават големите въпроси и то да се решават умело и с големи мащаби, е необходима агентура за влияние. Не е възможно да се оказва дълбоко и трайно влияние върху политическите процеси ако няма агентура от средите на видни държавни и политически дейци, лидери на политически партии, видни журналисти, коментатори и издатели на вестници, профсъюзни, младежки и женски деятели, религиозни организации и др., чрез които да се провежда нашето влияние.

Разбира се за провеждане на активни мероприятия е необходима агентура и сред икономическите, финансовите и другите делови кръгове.

Като отчитат трудностите, които срещат при вербовката на такава агентура и когато разработката на даден обект не може да прерастне в агентурна, съветските другари ги използват и като доверителни връзки. В отделни случаи те вървят и по друг път - да използват една друга категория хора като крупни и влиятелни буржоазни дейци, които не се явяват дори приятели на Съветския съюз, но по въпросите на голямата политика стоят на реалистични позиции. Тази категория хора по някои отделни въпроси като войната

мира, разведряването, разоръжаването и пр. споделят политиката на Съветския съюз. Например политически дейци като Вили Брандт, Улофпалме и др.видни социалдемократи, членове на ХДС-ХХС, политически дейци от САЩ и др.капиталистически страни, които мислят и разсъждават реалистично могат също да бъдат използвани.

Когато няма агентура и доверителни връзки за влияние трябва да се работи и с хора като гореизброените, да се провеждат срещи с тях систематически от официални позиции, но що се отнася до придвижване на информацията, публикуването на материали и пр. това трябва да става неофициално. Трябва да се беседва с тях, да се довежда до тяхното знание изгодна за нас информация, с която да се оказва влияние върху самите тях и да се тласкат незабележимо към определени действия в наш интерес. Съветските другари имат вече голям опит, когато в срещи с такива хора могат да придобият и ценна информация. Самите те узнават нашите становища и ако искат да бъдат солидни политически дейци те отчитат нашите позиции и биха могли да направят много неща по онези въпроси, по които считат за необходимо да действуват. Например по въпроса за разведряването и разоръжаването. С такива хора действително трябва да се работи систематически. Задача за вербовка при тях не се поставя. Ако може да се получи информация е добре, но това не е главния въпрос. Въпросът е да оказваме влияние върху тях, да ги печелим като съюзници по дадени въпроси и да ги подбуждаме към действия, които са изгодни за нас.

Верно е, че понякога агентурата за влияние дава много ценна документална информация, поради което ръководителите на оперативните отдели и резидентите считат, че тя не трябва да се използва за активни мероприятия, тъй като би могла да бъде провалена. Всичко е въпрос на преценка и решения на началника на управлението. Служба "А" също проявява разбиране, а там където няма опасност за провал, тя се старае да убеждава оперативните отдели и при всички случаи се постига споразумение. Въпросът е как да става това. Ако действително агентът дава документална информация, ако е министър или зам.-министър, държавен секретар или началник на отдел той трябва да се използва за получаването на тази информация. Понякога макар и в редки случаи той може да се използва и за довеждане на информация до някои среди, с което

да оказва влияние в изгодна за нас насока.

На второ място хора от такъв калибър могат да се използват и по следния начин. Например ако работят в Италия и отговарят за секция по Съединените щати или НАТО, могат да им се дават указания да се иска от тях да помислят и ни подскажат къде е най-слабото място в отношенията между Италия и САЩ, между Италия и НАТО, кои са главните противоречия, какъв род мероприятия биха съдействували за засилване на подозренията между тях и пр.. Те могат да ни дадат прекрасни предложения без да има абсолютно никакъв риск за провал. От тук е извода, че всеки агент, който дава ценни документи, може да извърши и определена дейност за влияние.

Една категория агенти, които се ползват с пълното доверие на разузнаването могат да бъдат запитвани направо, а към други въпросите да се поставят по косвен начин т.е. от него се получава всичко на тъмно, без да му се говори за активни мероприятия, за влияние и пр. В заданието му се поставя въпроса да изпълни в срок от 5 или 6 месеца или година определена задача, в която може да отрази всичко, което той счита за необходимо.

От съществено значение тази важна агентура за влияние да се предава на ръководство на опитни оперативни работници, които знаят обстановката, познават въпросите на активните мероприятия, а също така и възможностите на агентите.

Активните мероприятия се провеждат само с агенти, които са проверени. С всеки надежден агент или доверителна връзка (която също трябва да се ползва с пълното наше доверие) се водят предварителни разговори и им се възлагат задачи за един по-продължителен период от време. Събитията се развиват много бързо и винаги може да се намери интересен аспект в тяхната дейност, по който може да се осъществи определена акция, от която ние сме заинтересувани. Те трябва да бъдат така подготвени, че при възникване на обстановката, при която трябва да се вземе бързо решение, агентите да не чакат разузнавача да им подсказва задачите, а сами да действуват. Това е от голямо значение, когато става въпрос за обстановка при която не е възможно да се проведе лична среща. Добре подготвените агенти могат правилно да се съобразят с изменилата се обстановка и да действуват веднага. Всяко бездействие или забавяне на мероприятието може да бъде с големи последствия.

Затова агентите трябва да се ориентират предварително и да им се предоставя простор за действие. В същото време те трябва да бъдат предупредени при подобни бързи действия в остри ситуации да не подхвърлят себе си на опасност. Тук има едно съществено обстоятелство. Агентът за влияние да не излиза на преден план, а да използва свои сратници, приятели и пр. С една дума трябва да има голяма конспирация.

Агентурата за влияние се използва за изпълнение на следните задачи:

- да оказва влияние на главите на правителствата, в случаите когато заемат отговорни позиции или са близки приятели - личен доктор на семейството, или в други случаи като професор в университета с когото са съученици от училище, състуденти и пр.;
- да оказва влияние посредством придвижване на определена информация при непосредствени беседи със заинтересованите лица;
- организира поставянето на въпроси в парламента, инспириране на дебати и пр.
- организиране на изказвания на конференции, симпозиуми, събрания и на др.места;
- ако е виден политически и партиен функционер чрез него се оказва влияние върху линията на партията или групировката;
- провеждане на демонстрации, митинги и протестни събрания, вземане на решения от името на организацията да се отправи телеграма до дадено правителство или президент на една страна;
- организиране разпръскването на листовки по време на предизборни събрания, на протестни походи във връзка с някакво събития, какъвто напоследък беше случая с войната Китай-Виетнам;
- при положение, че нашият агент има ръководни позиции в организацията на едно малцинство могат да му бъдат дадени указания да изпрати заявление, протест или изложение до ООН или друга международна организации;
- когато нашият агент се намира в печата, радиото или телевизията на него могат да му се поставят задачи със своите коментарии да влияе на формирането на общественото мнение.

Във връзка с придобиването и ръководството на агентурата за влияние служба "А" задължава своите работници в Центъра добре да изучават обстановката в страните за които отговарят, да познават добре политическике личности, техните позиции, за да подсказ-

ват на работниците от резидентурите за някои интересни личности, към които би могла да се подходи целенасочено. Работниците в резидентурите се занимават с толкова много проблеми, че много често пропускат въпроси от подобен характер. В Центъра например може да постъпи информация за създаването на някакъв интересен комитет или друга организация с възможности да се използва по линия на активните мероприятия. Служба "А" веднага обръща внимание на резидентурата за подобна организация и дава указания за изучаването й.

Друг пример - в Центъра откриват политически деец от САЩ, който по някои важни въпроси се изказва от позиции близки до тези на Съветския съюз. Веднага е било направено достояние на резидентурата това събитие и е обърнато внимание за случая. Когато това лице е било изучено решено било да бъде поканено в Съветския съюз по линия на обществена организация. Към него е бил всключен опитен оперативен работник от управлението. Служба "А" е подготвила материалите за беседите. Този човек е бил обработен и за дълго време той оставал в полезрението на разузнаването. С него се работи като с доверителна връзка и се използва за оказване на влияние. С една дума служба "А" също съдействува за създаване на този агентурен апарат за влияние в съответните страни.

Трети пример - в една страна е бил създаден комитет с възможности чрез него да се оказва влияние. Резидентурата го изучила и създала връзки с неговия ръководител. В резултат на умелата обработка на това лице, комитетът започнал да излиза със заявление от позиции близки на Съветския съюз, а резидентурата чрез неговия ръководител е създала някои интересни наводки, с които работи в оперативен план.

При посещенията, които ръководни работници от служба "А" правят в резидентурите, внимателно се обсъждат с резидентите и с отделните работници с какви политически дейци се познава, какви възможности имат тези хора и съвместно се решава как по-добре да се използват възможностите на тези хора за влияние.

Зад граница оперативните работници се стремят да поддържат връзки на високо равнище с държавни глави, министри, висши чиновници от различните министерства, политически дейци,

ръководители на партии и пр. Обикновено високопоставените личности при срещи с работниците също се интересуват от информация. В тези случаи резидентът отправя запитване в Центъра каква информация може да му се предаде. Служба "А! изисква щото резидентите да поставят исканията си месец преди срещата с оглед по-добрата подготовка на информацията.

Ако при осъществяването на някои публикации, издаването на книги или при други мероприятия, които се провеждат чрез агентура за влияние изникват въпроси за финансовите разходи, те се посрещат от разузнаването. За целта се прави предложение до ръководството съвместно с оперативните отдели.

Когато се говори за агентурата за влияние често изниква въпросът и за притежаването на собствени вестници и списания в капиталистическите и развиващите се страни. Този въпрос никога не отпада от вниманието на ръководството на служба "А". Той обаче се решава конкретно в зависимост от страната и политическата обстановка. В някои райони на света или отделни страни, където се счита за необходимо и нужно създаването на собствен вестник, служба "А" поставя въпроса пред териториалния отдел и обосновава своето предложение. След това се поставя задачата на резидентурата за проучване на всички проблеми. Когато трябва да се финансира мероприятието прави се предложение до председателя на комитета.

Не винаги се пристъпва към създаване на собствен вестник. Всичко зависи от страната. В Западна Европа това е трудно осъществимо поради това че са необходими много средства. Поради това като правило съветските другари се ориентират към спечелването на хора в един или друг печатан орган. Добре е когато главният редактор на даден вестник или списание е човек на разузнаването. Такъв човек разполага с големи възможности за публикуване на подходящи материали.

Има случаи когато съветското разузнаване прибягва към създаване на издателство, което се занимава с публикуването на по-тесен кръг заглавия, като книги на представители на интелигенцията, на политически деятели, различни бюлетини, неделни и ежемесечни издания. Например ако понастоящем има крупен агент за влияние, директор на издателство, който се занимава с китайските въпроси, съветските другари биха могли да му подготвят книга за издаване, разработена на основата на дългата китайска история,

която е история на непрекъснати завоевания и разширявания на територии, в която да се покаже, че сегашните китайски ръководители са нищо друго освен последователи на китайските императори, които провеждат открит курс на завоевания.

Понастоящем в службата за активни мероприятия на ПГУ се обсъжда въпроса за поемане на ръководство от страна на отговорния състав на службата на някои от най-важните агенти за влияние, които разузнаването е придобило в различните страни. Според съветските другари това ще доведе до по-целенасоченото им използване и до постигане на по-големи резултати в областта на политическото влияние и дезинформация. Ръководството им ще се осъществява от Центъра, като срещите им ще се провеждат по-рядко, главно на територията на трети страни или на собствената им територия. На тези срещи ще се дават по-генерални указания за по-продължителен период от време. Служба "А" възнамерява в най-скоро време да внесе това предложение или да фиксира основните моменти в новото положение, което се подготвя за разузнаването.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 08
Полковник:
(Д.Станков)
5/VI 1979 г.

Отп.в 1 екз.
№ 1-КД
Изп.:08-17018
Нап.:Христова:159
5.VI.1979 г.

НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА
Дата: 22.06. 2009 г.
Правно основание: & 17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА
Име и фамилия: РУМЕН БОРИСОВ
Подпис: